Nordre Land kommune
Postboks 173
2882 DOKKA

Trondheim, 31.03.2015

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
[Deres ref.]	2015/2851	Anders Braa

Tillatelse til skadefelling av ulv i Nordre Land kommune

Miljødirektoratet gir tillatelse til felling av 1 ulv i Nordre Land kommune i perioden 1. april til 10. april 2015 på bestemte vilkår. Tillatelsen er gitt til Nordre Land kommune på bakgrunn av søknad fra Oppland sau og geit, Oppland bondelag og Oppland bonde og småbrukarlag. Tillatelsen er grunngitt i skadepotensiale på tamrein og på sau. Miljødirektoratet vurderer ikke felling som en trussel mot bestandens overlevelse. Vi vurderer risiko for skade som stor, og det er lite aktuelt å iverksette andre forebyggende tiltak.

Vi viser til brev fra Oppland sau og geit, Oppland bondelag og Oppland bonde og småbrukarlag, datert 27.03.2015. Organisasjonene søker om skadefelling på ulv med bakgrunn i påvist tap av 6 søyer til ulv i Vest-Torpa 25.03.2015. Organisasjonene viser til mye tamrein som beiter i Synfjella, ca 20 km fra tapsstedet, og er bekymret med tanke på kalving.

Bakgrunn
Statens naturoppsyn (SNO) har undersøkt sauekadavre utenfor en fjøsbygning på Vest-Torpa 25.03.2015. 5 kadavre er antatt drept av ulv, jf Rovbase. Spor i snø etter antatt ulv er fulgt opp av SNO, og det er samlet inn ekskrement og annet biologisk materiale. Dette er sendt til laboratorium for analyse av DNA. Lokalt fellingslag har vært på stedet i forsøk på felling av ulv i lisensjakt. Oppland har igjen en lisenskvote på 2 ulv som kan felles av lisensjegere innen perioden avsluttes 31.03.2015.

Lovgrunnlaget
Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for direktoratets beslutning i saken.

Formålet i naturmangfoldloven (§ 1) lyder:
«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 3.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder uttak av ulv, og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Direktoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Direktoratet legger til grunn at denne beslutningen blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8.

Det vises til naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, der følgende fremgår:
Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

«Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (…) Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (…)»

Rovviltforskriften § 1 (Formål):
«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):
«I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn.Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv(…)»

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.»

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

«Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet.

Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det er vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (…)»

Direktoratets vurdering
Generelt:
Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

I representantforslag 163 S (2010-2011) punkt 2.2.4 heter det:

«I de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltnemndene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert.»

Når direktoratet skal vurdere behovet for uttak, vurderes hovedsakelig skadehistorikken/ skadepotensialet i de ulike områdene, samt de føringer som er lagt ved etablering av et forvaltningsområde for ynglende ulv som skal sikre en differensiert forvaltning av ulv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av ulv siste år.

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:
Det nasjonale bestandsmålet for ulv er etter behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004) fastsatt til 3 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Det nasjonale bestandsmålet skal ivaretas innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Direktoratet legger til grunn at det nasjonale bestandsmålet på ulv er et samlet ansvar for forvaltningsregionene 4 og 5, og at de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12 er ivaretatt. Dette innebærer at avgrensingen av regioner med eller uten mål om ynglinger av ulv er foretatt ut fra en samlet vurdering, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Om bestandssituasjonen og overvåking av ulv:
Direktoratet vil vise til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, og Rovdata er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking

av ulv er 1. september 2015. Statusrapport pr 15 mars 2015 fra Rovdata angir at det er påvist ca 67-70 ulver med tilhold i både Norge og Sverige. 34-37 ulver er kun bekreftet på norsk side av grensen. Samlet Skandinavisk bestand var på ca 400 ulver.

Bestandsmålet for ulv ble oppnådd innenfor forvaltningsområdet i 2011, 2012 og 2013. For 2014 vil videre arbeid klarlegge om bestandsmålet er nådd.

Videre vises til at erfaring fra tidligere år tilsier en rask forflytning av unge utvandrende ulver på våren og videre inn i sommerhalvåret. En vesentlig del av de ulver som er felt i Norge gjennom ulike tiltak har sin opprinnelse i revir på svensk side. Det er liten grunn til å tro at dette bildet vil endre seg vesentlig i 2015.

Bestanden på svensk side har vært i vekst. I vinter ble imidlertid 44 ulver felt på lisensfelling i Sverige, i tillegg til et titalls ulver som ble felt på skadefellingstillatelse (skyddsjakt).

Offentlige avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. Naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen ulvebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Utover påkjørsler og mulig illegal beskatning, skjer avgangen av ulv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

I 2014 ble 2057 sau og lam erstattet som tap til ulv i landet. I 2013 ble det tilsvarende erstattet 3447 til ulv. I Oppland ble det erstattet 304 sau og lam til ulv i 2014, 731 i 2013. I 2014 ble det erstattet 27 tamrein som tapt til ulv i landet.

Rovviltnemnda i region 3 fastsatte lisensfellingskvote på i alt 3 ulv i Oppland for sesongen 2014/2015. Ved jakttidens slutt gjenstår det fortsatt 2 ulv på lisensfellingskvoten.

Miljødirektoratet konstaterer videre at skadepotensialet i det aktuelle området er begrenset nå, men at det relativt snarlig kan komme sau på innmark i området. I tillegg er det potensiale for skade på tamrein ikke lagt fra skadestedet. Akutte skader kan dermed påregnes.

Miljødirektoratet anser det heller ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til beitedyr og områdets betydning som beitemark anser Miljødirektoratet det som forsvarlig at kommunen gis mulighet for iverksette fellingsforsøk på ulv som fortsatt har tilhold i disse områdene.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulv fortsatt oppholder seg i området finner Miljødirektoratet å tillate skadefelling på 1 – en - ulv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Nordre Land kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av eventuelle fellingsforsøk.

Ut fra vurderingene ovenfor, dialog med rovviltnemnda i region 3, og med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Miljødirektoratet vedtak om tillatelse til felling av inntil 1 – en - ulv innenfor Nordre Land kommune i Oppland fylke. Et slikt uttak er vurdert ikke å være til skade for ulvebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for ulv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Viltloven § 10 om forbud mot jakt og fangst på bl.a. langfredag, påskeaften og 1. påskedag gjelder ikke ved vedtak om felling etter rovviltforskriften §13.

Følgende vilkår er knyttet til iverksettelse av felling:

1. Fellingsområde og antall: 1 – en – ulv kan felles innenfor Nordre Land kommune i Oppland fylke.

2. Nordre Land kommune er ansvarlig for gjennomføring av eventuelle fellingsforsøk. Kommunen oppnevner fellingslag og fellingsleder, og skal ha oversikt over alle personer som deltar på fellingslaget. Alle deltakere i fellingslaget skal være kjent med dette brevets innhold, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Lokalt politi skal varsles når fellingsforsøk iverksettes.

3. Vedtaket gjelder i tidsrommet 1. april 2015 – 10. april 2015.

4. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, fastsatt av direktoratet den 22. mars 2002, jf. § 15 og 16.

5. Ulv felt i medhold av denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim.

6. Felling og forsøk på felling skal uten opphold meldes til Fylkesmannen, Statens naturoppsyn og politiet. Fylkesmannen tar stilling til behov for eventuelt ettersøk ved avfyrte skudd uten umiddelbar felling.

Klage
Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter forvaltningsloven sine bestemmelser. Klagen sendes til Miljødirektoratet og behandles av Klima – og miljødepartementet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Terje Bø	Anders Braa
seksjonsleder	seniorrådgiver

Kopi til:

Oppland Bonde- og Småbrukarlag	Øvre vollgt 9	0158	OSLO
Oppland sau og geit	Kilevegen 98	2647	SØR-FRON
Oppland bondelag	Kirkegata 70	2609	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	Lillehammer
Rovviltnemnda region 3 v/Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	Lillehammer